

Bank Spółdzielczy w Przasnyszu

Grupa BPS

**INFORMACJE PODLEGAJĄCE UJAWNIENIU
BANKU SPÓLDZIELCZEGO W PRZASNYSZU**

**RAPORT ROCZNY
ZA 2016 ROK**

według stanu na 31 grudnia 2016r.

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
I. Informacje ogólne.....	3
II. Podstawa prawna.....	3
III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem.....	4
IV. Zakres konsolidacji ostrożnościowej.....	6
V. Fundusze własne banku.....	6
VI. Wymogi kapitałowe.....	8
VII. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta.....	9
VIII. Bufory kapitałowe.....	9
IX. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego.....	9
X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego.....	9
XI. Aktywa wolne od obciążeń.....	12
XII. Korzystanie z ECAI.....	13
XIII. Ekspozycje na ryzyko rynkowe.....	13
XIV. Ryzyko operacyjne.....	13
XV. Ryzyko płynności.....	15
XVI. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.....	18
XVII. Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.....	19
XVIII. Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne.....	20
XIX. Polityka w zakresie wynagrodzeń.....	20
XX. Dźwignia finansowa.....	21
XXI. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.....	22
XXII. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego.....	22
XXIII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.....	23
XXIV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.....	23
XXV. Oświadczenie.....	24

Wprowadzenie

Zarząd Banku Spółdzielczego w Przasnyszu przedkłada wszystkim zainteresowanym uczestnikom rynku niniejszą informację, zgodnie z przyjętymi w Banku Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, oraz wymogami nadzorczymi.

I. Informacje ogólne

Bank Spółdzielczy w Przasnyszu, z siedzibą w Przasnyszu, ul. Słowackiego 1, zwany dalej „Bankiem”, wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy pod numerem 0000049853. Główny Urząd Statystyczny nadał Bankowi REGON 000509063. Bankowi nadano NIP nr 761-000-25-09. Bank działa na terenie województwa mazowieckiego i powiatu szczycieńskiego.

Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A., z którym zawarto umowę zrzeszenia w dniu 18 marca 2002r.

W dniu 31 grudnia 2015 r. Bank zawarł Umowę Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Zgodnie z §1 pkt 5 Umowy dzień ten jest dniem utworzenia Systemu Ochrony a Bank stał się jego uczestnikiem, w rozumieniu art. 22b ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

Bank nie jest jednostką zależną i dominującą.

II. Podstawa prawna

1. Niniejszy dokument zawiera informacje o charakterze ilościowym i jakościowym, dotyczące profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2016r.
2. Niniejsza informacja została sporządzona zgodnie z wymogami określonymi w:
  - 1) w części ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady(UE) nr 575/2013, zwanego dalej „Rozporządzeniem CRR”, z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012;
  - 2) Ustawie Prawo Bankowe (art. 111 oraz 111a);
  - 3) Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanych uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego (§31);
  - 4) Rekomendacji wydanych przez KNF, w tym Rekomendacji P.
3. Niniejsza informacja została sporządzona na podstawie obowiązującej w Banku „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Przasnyszu”, wprowadzonej Uchwałą Zarządu nr 128/2016 z dnia 28.12.2016r. i zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej nr 23/2016 z dnia 29.12.2016r.
4. Bank w zakresie ujawniania informacji stosuje pominięcia informacji uznanych za:

Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Przasnyszu na dzień 31-12-2016r.

- 1) nieistotne – informacje nieistotne, to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
- 2) zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufną, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
5. Bank informuje, że niniejsze informacje obejmują cały zakres ujawnianych informacji, określonych w części ósmej Rozporządzenia CRR. Ujawnienie informacji w innych dokumentach wynika z art. 434 ust.2 Rozporządzenia CRR.
6. Informacje ujęte w niniejszym dokumencie prezentowane są za okres od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. (wg stanu na koniec grudnia 2016r.).
7. Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości. Informacje podlegające ujawnieniu w myśl Międzynarodowych Standardów Rachunkowości nie dotyczą Banku.
8. Niniejszy raport w pełni spełnia wymagania dyscypliny rynkowej.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Zarządzanie ryzykiem Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka” przyjętą przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami określonymi w „Strategii rozwoju Banku na lata 2016-2020” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu oraz weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywane są również w przypadku wystąpienia znaczących zmian wewnętrznych lub w otoczeniu Banku.
2. Strategia powiązana jest z innymi regulacjami wewnętrznymi, określonymi w **Załączniku nr 1** do niniejszej Informacji.
3. Bank w okresach rocznych sporządza Polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, które w postaci Uchwał zatwierdza Zarząd i Rada Nadzorcza Banku. Polityki były zgodne ze Strategią.
4. Strategia zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki może ponieść Bank oraz określała:
  - a) istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
  - b) rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
  - c) zasady zarządzania ryzykiem,
  - d) zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem,
  - e) zasady kontroli wewnętrznej.
5. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych i jakościowych, w tym limitów wewnętrznych, jak również założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
6. Szczegółowy opis procesów w zakresie zarządzania istotnymi w Banku rodzajami ryzyka zawierają poszczególne Instrukcje, które przyjmuje Zarząd w formie Uchwał, natomiast „Instrukcja oceny

adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu” podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą. Regulacje dotyczące poszczególnych ryzyk podlegają rocznej weryfikacji przez Zarząd.

7. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku, cele strategiczne były zatwierdzone przez Zebranie Przedstawicieli, nadzór właścicieli sprawowała Rada Nadzorcza, która oceniała adekwatność i skuteczność zarządzania Bankiem. Zarząd miał na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.
8. Opis struktury organizacyjnej w zakresie zarządzania ryzykiem ujęty został w Schemacie Organizacyjnym, stanowiącym załącznik nr 1 do „Regulaminu organizacyjnego Banku Spółdzielczego w Przasnyszu”, który został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku w dniu 30.12.2015r.
9. Schemat procesu zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową w Banku w roku 2016 przedstawia **Załącznik nr 2** do niniejszej Informacji.
10. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 435 ust. 1 lit. e Rozporządzenia CRR, zawarte jest w części XXV niniejszej Informacji.
11. Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:
  - identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
  - pomiar ryzyka,
  - zarządzanie ryzykiem – polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji, zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
  - monitorowanie – polegające na stałym nadzorze poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
  - raportowanie – obejmujące dostarczanie cyklicznej informacji Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach.

W zakresie art. 435 ust. 2 Bank informuje, że:

1. Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej nie zajmowali stanowisk dyrektorskich w innych instytucjach.
2. Członkowie Zarządu Banku powoływani są zgodnie z przepisami prawa, przez Radę Nadzorczą Banku. Członkowie Zarządu podlegają ocenie w zakresie kwalifikacji uwzględniających doświadczenie, reputację oraz kwalifikacje. Zasady wyboru Członków Zarządu i ocen zawierają następujące procedury wewnętrzne:
  - a. „Zasady oceny odpowiedniości Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Przasnyszu”,
  - b. „Regulamin działła Zarządu Banku Spółdzielczego w Przasnyszu”.

3. Członkowie Rady Nadzorczej powoływani są zgodnie z przepisami prawa przez Zebranie Przedstawicieli. Członkowie Rady Nadzorczej podlegali ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kwalifikacje, doświadczenie i reputację. Zasady wyboru Członków Rady Nadzorczej i ocen zwierają następujące procedury wewnętrzne:
  - 1) „Polityka oceny odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej”,
  - 2) „Regulamin wyboru członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Przasnyszu”,
  - 3) „Regulamin działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Przasnyszu”.
4. Bank z uwagi na skalę działalności nie stosował strategii w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
5. Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej podlegli ocenie ze strony Zebrania Przedstawicieli. Wszyscy za prawidłowość wykonywania obowiązków w 2016r. otrzymali absolutorium. Zadania określone w „Strategii rozwoju Banku Spółdzielczego w Przasnyszu na lata 2016-2020” oraz w „Planie ekonomiczno-finansowym Banku Spółdzielczego w Przasnyszu na 2016r.” zostały zrealizowane.
6. Bank z uwagi na skalę działania nie tworzył w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka, natomiast kontrolę procesu zarządzania ryzykiem pełni również Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej, która w trakcie 2016r. odbyła 4 protokołowane posiedzenia.
7. Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu” definiującą: zakres, częstotliwość, odbiorców oraz terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie uznane za istotne rodzaje ryzyka w Banku. Zakres oraz częstotliwość raportowania dostosowane są do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiednią reakcję w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

IV. Zakres konsolidacji ostrożnościowej

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

V. Fundusze własne banku

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Fundusze własne Banku stanowią sumę:

- 1) Kapitału Tier I (art. 25 CRR), w skład którego wchodzi:
  - a. Kapitał podstawowy Tier I(CET1),
  - b. Kapitał dodatkowy Tier I(AT1).
- 2) Kapitału Tier II (art.62 CRR)

Na dzień 31 grudnia 2016r. kapitał Tier II w Banku nie występował.

Tabelaryczne zestawienie funduszy własnych w okresie przejściowym Banku Spółdzielczego w Przasnyszu - wyciąg, prezentuje poniższa tabela:

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia w zł	Odniesienie do CRR
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	12 650 089,00	Art. 26 ust. 1
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	267 660,00	Art. 486 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	12 917 749,00	13 567 749,00
Kapitał podstawowy Tier I: korekty wartości			
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-67 408,00	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468	-366 264,00	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-433 672,00	
29	Kapitał podstawowy Tier I	12 484 077,00	
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0,00	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	12 484 077,00	
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0,00	
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0,00	
58	Kapitał Tier II	0,00	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	12 484 077,00	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	83 998 391,00	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,86%	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,86%	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,86%	Art. 92 ust. 2 lit. c)
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	0,00	Art. 62
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	267 660,00	Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5

Na dzień 31.12.2016r. wszystkie wskaźniki kapitałowe ukształtowały się na bezpiecznym poziomie powyżej regulacyjnych wymogów minimalnych.

Zgodnie z „Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym Przasnysz” w 2016 roku Bank stosował proste metody standardowe wyznaczania wymogów kapitałowych.

VI. Wymogi kapitałowe

1. Bank dostosował wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie był narażony oraz charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu w Banku opracowany został oraz wdrożony proces oceny adekwatności kapitałowej, który służył utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ponoszonego ryzyka przez Bank.
2. Kapitał wewnętrzny to szacowana wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych ryzyk zidentyfikowanych w działalności Banku.
3. Metoda stosowana przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego polega na ustaleniu wielkości kapitału wewnętrznego, niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych i istotnych rodzajów ryzyka występującego w Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.
4. Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
  - a) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
  - b) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego,
  - c) metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.
5. Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą. Całość procesu wewnętrznego oceny adekwatności kapitałowej podlega corocznemu przeglądowi. Za proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego odpowiedzialny jest Zarząd Banku.
6. Zgodnie z art. 201 Rozporządzenia CRR wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego związanego z ekspozycjami wobec małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) mnoży się współczynnik 0,7619.
7. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, tj. 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112, obliczone zgodnie z zapisami części trzeciej, tytuł II Rozporządzenia CRR przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	kwota wymogu kapitałowego w zł
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	92 287,00
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	6 874,00
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00
6.	Ekspozycje wobec instytucji	258 468,00
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	0,00
8.	Ekspozycje detaliczne	911 226,00
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	4 147 586,00
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	671,00

11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00
13.	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,00
14.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00
15.	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w instytucjach zbiorowego inwestowania	136 333,00
16.	Ekspozycje kapitałowe	105 433,00
17.	Inne ekspozycje	292 825,00
RAZEM ekspozycje ważone ryzykiem:		5 951 703,00

8. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR zostały zawarte w części XIII niniejszej Informacji.
9. Bank nie posiadał portfela handlowego.
10. Wymóg na ryzyko walutowe wynosił **0,00** zł (część trzecia tytułu III, rozdział 2, 3, 4 Rozporządzenia CRR).
11. Z uwagi na stosowanie metody standardowej Bank nie ujawniał kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z art. 153 ust. 5 lub art. 155 ust. 2 Rozporządzenia CRR.

VII. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta

Na dzień 31.12.2016r. Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

VIII. Bufory kapitałowe

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 05 sierpnia 2015r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym Bank nie ma obowiązku wyliczania bufora antycyklicznego oraz bufora ryzyka systemowego. Na dzień 31.12.2016r. kwota bufora zabezpieczającego wynosiła 5 764 206,00 zł.

IX. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego

Na dzień 31 grudnia 2016r. Bank nie należał do banków systemowo ważnych.

X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

1. Należności przeterminowane to należności z niespłaconą w określonych w umowie terminach kwotą rat kapitałowych, odsetek lub prowizji. Przez ekspozycje przeterminowaną rozumie się całą ekspozycję, a nie tylko część zapadłą. Definicja stosowana dla celów rachunkowości.

2. Należności zagrożone (z rozpoznaną utratą wartości) stanowią ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii podwyższonego ryzyka: „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, o których mowa w przepisach dotyczących zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków. Definicja stosowana dla celów rachunkowości.
3. Bank stosował definicję należności zagrożonych oraz metody ustalania korekt wartości i rezerw w oparciu o zapisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (tekst jednolity: Dz.U. z dnia 8 grudnia 2015r., poz. 2066).
4. W Banku funkcjonują procedury wewnętrzne dotyczące zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych, które wskazują tryb podejmowania decyzji w sprawie klasyfikacji i rezerw.
5. Bank tworzył rezerwy celowe na ekspozycje kredytowe, które zaliczał są w ciężar kosztów. Przy ustalaniu skali ryzyka obciążającego ekspozycje kredytowe Bank wykorzystuje niezależne dwa kryteria:
  - 1) terminowość spłat kapitału lub odsetek,
  - 2) sytuację ekonomiczno – finansową dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).
6. Rezerwy celowe na ryzyko kredytowe, związane z ekspozycjami kredytowymi stanowiącymi należności z tytułu kredytów i pożyczek detalicznych, zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” Bank tworzył w wysokości co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych.
7. Na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz grupy „zagrożonych” Bank tworzył na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, rezerwę celową w wysokości minimalnej, określonej w Rozporządzeniu o którym mowa w ust.3:
  - 1) 1,5 % podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
  - 2) 20 % podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
  - 3) 50 % podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
  - 4) 100 % podstawy tworzenia rezerw - w przypadku kategorii „stracone”.
8. Bank zapewniał niezależność monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych poprzez odpowiedni podział zadań.
9. Do klasyfikacji i okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych zobowiązana była wyznaczona komórka organizacyjna Banku.
10. Rezerwa tworzona/dotwarzana była przez komórki organizacyjne Banku w miesiącu, w którym udzielono kredytu lub dokonano zmiany jego klasyfikacji do wyższej grupy ryzyka.
11. Kwartalne raporty z monitoringu sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużników oraz przeglądu zabezpieczeń stanowiły podstawę dla Zarządu Banku do podjęcia decyzji o klasyfikacji ekspozycji kredytowej do odpowiedniej grupy ryzyka a także do utworzenia lub braku podstawy do tworzenia rezerwy, zwiększenia lub zmniejszenia kwoty rezerwy .
12. Zabezpieczenia podlegały stałej obserwacji i ewentualnej weryfikacji wyceny w przypadku obniżenia lub zwiększenia ich wartości.

13. W celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w Banku obowiązywała „Instrukcja monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu”.

14. Z uwagi na charakter prowadzonej działalności, tj. wyłącznie na terenie woj. mazowieckiego (lokalnie) i powiatu szczycieńskiego, rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary nie występował (brak ekspozycji poza granicami Polski).

15. Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, w związku z czym:

- nie wyznaczał całkowitej kwoty ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego, ani średniej kwoty ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji,
- nie stosował rozkładu ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenia ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach,
- nie stosował rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi, szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach,
- nie stosował podziału na istotne branże i typy kontrahenta.

16. Bank nie wyznaczał kwot ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych w podziale na obszary geograficzne, z uwagi na brak ekspozycji poza granicami Polski.

Uzgodnienie zmian korekt o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości przedstawia poniższa tabela (dane w zł):

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2015 roku	Zwiększenia Rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2016 roku
Należności poniżej standardu	64 400,20	28 513,38	327,37	21 721,63	71 519,32
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	64 400,20	28 513,38	327,37	21 721,63	71 519,32
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	0,00	2 597,50	1 731,67	3 079,67	1 249,50
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	0,00	2 597,50	1 731,67	3 079,67	1 249,50
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności stracone	63 674,03	2 995,35	0,00	8 133,50	58 535,88
- sektor finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	63 674,03	2 995,35	0,00	8 133,50	58 535,88
- sektor budżetowy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rezerwy celowe ogółem	128 074,23	34 106,23	0,00	32 934,80	131 304,70

17.W 2016r. Bank nie dokonywał zmniejszenia stanu rezerw celowych z tytułu:

- a) odpisu należności z przeniesieniem do ewidencji pozabilansowy,
- b) spisania należności nieściągalnych w ciężar rezerw (spisanie z ksiąg rachunkowych),
- c) umorzenia w ciężar rezerw.

XI. Aktywa wolne od obciążeń

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został zastawiony lub podlegał jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawienia dla potrzeb finansowych).

Wartość bilansowa aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, jakość aktywów i całkowitą, wolną od obciążeń kwotę aktywów Banku prezentuje poniższa tabela:

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych (w tys. zł)	Wartość godziwa aktywów obciążonych (w tys. zł)	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń (w tys. zł)	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń (w tys. zł)
Aktywa Banku	-		142 255	
Instrumenty kapitałowe (udziałowe)	-	-	3 022	3 022
Dłużne papiery wartościowe	-	-	18 886	18 886
Inne aktywa	-		120 347	

Zabezpieczenia otrzymane		
	Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych (w tys. zł)	Wartość nominalna zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia (w tys. zł)
Zabezpieczenia otrzymane przez Bank:	-	-
- instrumenty kapitałowe	-	-
- dłużne papiery wartościowe	-	-
- inne zabezpieczenia otrzymane	-	90 638
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	-	-

XII. Korzystanie z ECAI

Na dzień 31 grudnia 2016r. Bank nie korzystał z usług zewnętrznych firm ratingowych.

XIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

W zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznacza wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe, stosując metodę podstawową.

Wymogi kapitałowe w zakresie ryzyka rynkowego przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b		
1	ryzyko pozycji	nie dotyczy
	duże ekspozycje przekraczające limity określone w art. 395-401 w zakresie, w jakim zezwala się instytucji na przekroczenie tych limitów	nie dotyczy
Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c		
2	ryzyko walutowe	0
	ryzyko rozliczenia	nie dotyczy
	ryzyko cen towarów	nie dotyczy

W związku z nie posiadaniem ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne Bank nie wyliczał wymogu w zakresie ryzyka stopy procentowej związanego z pozycjami sekurytyzacyjnymi.

XIV. Ryzyko operacyjne

- Ryzyko operacyjne Bank definiuje jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedopasowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne. Definicja ta nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego związanego z ryzykiem biznesowym.
- Na zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, monitorowanie, limitowanie, pomiar, ocenę, raportowanie, również redukcję, unikanie, transfer lub akceptację ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank w poszczególnych obszarach działalności.
- Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
  - określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
  - prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),

- c) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego, zarządzanie kadrami,
  - d) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
  - e) zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które Bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
  - f) przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
4. Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA) do wyznaczania poziomu kapitału na pokrycie ryzyka operacyjnego, zgodnie z art. 315-316 Rozporządzenia CRR.
5. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego w 2016r. wynosił 768 168,15 zł.
6. Podstawę oceny adekwatności pokrycia ryzyka operacyjnego regulacyjnym wymogiem kapitałowym stanowiły poniesione rzeczywiste i potencjalne koszty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego.
7. Zaewidencjonowaną ilość i wysokość strat operacyjnych według poszczególnych rodzajów zdarzeń zaprezentowano w poniższej tabeli:

Lp.	Kod	Rodzaje zdarzeń operacyjnych	Ilość szt.	Wielkość straty w zł	
				niefinansowe	finansowe
1	OW	Oszustwa wewnętrzne	-	-	-
2.	OZ	Oszustwa zewnętrzne	1	-	-
3.	PK	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	-	-	-
4.	K i P	Klienci , produkty i normy prowadzenia działalności	6	-	-
5.	UA	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	-	-	-
6.	AS	Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	39	-	1 278,77
7.	TP	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	57	369,02	-
8.	Razem		103	369,02	1 278,77

8. Wszystkie istotne zdarzenia operacyjne podlegają dokładnej ocenie i analizie. Bank na bieżąco podejmuje działania wyjaśniające zaistniałe zdarzenia oraz zabezpieczające przed powtórzeniem się podobnych zdarzeń w przyszłości.
9. W 2016 roku nie wystąpiły zdarzenia operacyjne, w przypadku których należałoby podjąć szczególne działania naprawcze.

XV. Ryzyko płynności

1. Płynność finansowa to zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach dających się przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty.
2. Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.
3. Zarządzanie ryzykiem płynności ma charakter skonsolidowany i całościowy, tj. zarządzanie zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych, we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank obejmując jednocześnie wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
4. W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:
  - 1) **Rada Nadzorcza** sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka płynności z przyjętą strategią i planem finansowym,
  - 2) Zarząd **Banku** sprawuje nadzór i odpowiada za zorganizowanie właściwego oraz skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności finansowej,
  - 3) **Główny Księgowy** odpowiada za analizę aktywów i pasywów, mającą na celu utrzymanie płynności bieżącej,
  - 4) **Zespół zarządzania ryzykami i analiz** sporządza i przedkłada Zarządowi Banku bieżące raporty ekspozycji na ryzyko płynności, projekty i propozycje działań z zakresu ryzyka płynności dotyczące:
    - zasad polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, z uwzględnieniem planu pozyskiwania i utrzymania środków obcych,
    - limitów wewnętrznych zapewniających utrzymywanie odpowiedniego poziomu ryzyka płynności, adekwatnych do rodzaju i skali prowadzonej działalności,
    - metodologii pomiaru ryzyka płynności wraz ze sposobami ich weryfikacji,
    - planów awaryjnych,
  - 5) **Komórka audytu wewnętrznego** dokonuje niezależnej oceny efektywności oraz skuteczności stosowanych rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem. Zadania stanowiska audytu wewnętrznego Bank zleca odpowiednim komórkom Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
5. Nadzór nad obszarem zarządzania ryzykiem płynności sprawuje Prezes Zarządu.
6. Podział realizowanych w Banku zadań w zakresie zarządzania ryzykiem płynności zapewnia rozdzielenie operacyjnego zarządzania ryzykiem od monitorowania i kontroli.
7. Bank nie korzystał z lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń, gwarancji bankowych i pożyczek podporządkowanych w ramach limitu zaangażowania finansowego ustalonego dla Banku przez Zarząd Banku BPS S.A.

8. W celu ograniczenia ryzyka płynności Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowymi limitami, w zakresie których Bank nie dopuszczał do sytuacji ich przekraczania były następujące limity regulacyjne:

- 1) nadzorcze miary płynności,
- 2) limit wskaźnika LCR.

9. Wartość współczynników nadzorczych miar płynności na dzień 31.12.2016r. przedstawia poniższa tabela:

Aktywa		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	35 153	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	10 257	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	5 348	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	86 562	
A5	Aktywa niepłynne	4 205	
A6	Aktywa ogółem	141 525	
Pasywa			
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	12 580,00	
Miary płynności		Wartość minimalna	wartość
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem $(A1+A2)/A6$	0,20	0,32
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi $(B1/A5)$	1,00	2,99

10. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/6 z dnia 10.10.2014r. uzupełniającego Rozporządzenie Parlamentu europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (akt delegowany), Bank miał obowiązek sprawozdawania i dziennego monitorowania w zakresie: aktywów płynnych, wpływów i wpływów płynności (wskaźnik LCR).

11. Wskaźnik LCR na koniec 2016 roku ukształtował się na poziomie 2,74 przy wymaganym min. 0,70.

12. Poniżej zaprezentowano informacje na temat kształtowania się skumulowanej luki płynności prezentuje poniższa tabela (dane w tys. zł):

,./	Do 1M	1M-3M	3M-6M	6M-12M	1R-3L	3L-5L	5L-10L
Skumulowane aktywa	47 865	3 602	5 479	11 497	22 077	33 355	20 152
Skumulowane pasywa	35 440	5 153	2 672	5 330	7 354	0	67 294
Luka urealniona	12 425	-1 551	2 807	6 167	14 723	33 355	-47 142

13. W ramach pomiaru ryzyka płynności w 2016r. Bank w okresach kwartalnych dokonywał szacowania wpływu warunków skrajnych na poziom:

- 1) aktywów płynnych zdefiniowanych w Uchwale KNF,
- 2) nadzorczych miar płynności określonych w Uchwale KNF,
- 3) relacji pomiędzy wybranymi pozycjami bilansu.

14. Testy warunków skrajnych przeprowadzane były dla następujących scenariuszy, przy założeniach:

- 1) **scenariusz I** – wpływ środków klientów niebankowych:
  - a) wpływ środków bieżących i terminowych klientów w następujących proporcjach:
    - 100% depozytów podmiotów finansowych,
    - 5% depozytów osób prywatnych,
    - 10% depozytów pozostałych podmiotów niefinansowych,
    - 50% depozytów instytucji samorządowych,
  - b) obniżenie salda aktywów płynnych, które sfinansują wpływ środków klientów;
- 2) **scenariusz II** – pogorszenie jakości portfela kredytowego:
  - a) obniżenie salda portfela kredytowego o 5%,
  - b) strata wynikająca z obniżenia salda portfela kredytowego pokrywana jest funduszami własnymi;
- 3) **scenariusz III** – wpływ środków z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych:
  - a) wpływ 50% zaewidencjonowanych pozabilansowo udzielonych zobowiązań finansowych,
  - b) obniżenie salda aktywów płynnych, które sfinansują wpływ środków z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych;
- 4) **scenariusz IV** – pogorszenie sytuacji płynnościowej Banku BPS S.A.:
  - a) Bank BPS S.A. spłaca 50% wymagalnego salda lokat płynnych;
- 5) **scenariusz V** – kryzys płynności systemu bankowego:
  - a) wpływ 5% środków bieżących i terminowych klientów,
  - b) obniżenie salda aktywów płynnych, które sfinansują wpływ środków klientów,
  - c) spłata 50% wymagalnego salda lokat płynnych przez Bank BPS S.A.,
  - d) obniżenie salda portfela kredytowego o 5%,

- e) strata wynikająca z obniżenia salda portfela kredytowego pokrywana jest funduszami własnymi.
15. Wyniki testów prezentowane były Zarządowi i Radzie Nadzorczej i wykorzystywane przy tworzeniu planów awaryjnych.

XVI. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

1. Według stanu na 31.12.2016r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego.
2. Bank angażował się kapitałowo w inne podmioty wyłącznie mając na uwadze względy strategiczne oraz osiągnięcie długoterminowych korzyści związanych z współpracą.
3. Na dzień 31.12.2016r. w posiadaniu Banku znajdowały się:
  - a) papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością dotyczące akcji Banku Zrzeszającym Bank BPS S.A. następujących serii:

Nazwa jednostki	ilość szt. akcji	wartość nominalna w zł	wartość bilansowa w zł	sposób wyceny
Akcje BPS „SA” serii „J”	63 367	63 367,00	63 367,00	cena nabycia
Akcje BPS „SA” serii „K”	300 000	300 000,00	300 000,00	cena nabycia
Akcje BPS „SA” serii „M”	52 000	52 000,00	130 000,00	cena nabycia
Akcje BPS „SA” serii „H”	125 257	125 257,00	294 353,95	cena nabycia
Akcje BPS „SA” serii „O”	55 590	55 590,00	138 975,00	cena nabycia
Akcje BPS „SA” serii „T”	40 000	40 000,00	100 000,00	cena nabycia
Razem	636 214	636 214,00	1 026 695,95	

- b) papiery wartościowe znajdujące się w regularnym obrocie pozagiełdowym z ograniczoną zbywalnością:
  - obligacje BS BPS Sanok w ilości 150 sztuk o wartości bilansowej 91 173,13zł,
  - obligacje Banku BPS S.A. w ilości 1 950 sztuk o wartości bilansowej 198 042,00zł,
- c) papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością Certyfikaty Inwestycyjne o łącznej wartości bilansowej 1 704 161,98zł, z tego:
  - 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (1 FIZAN 1R) w kwocie 490 000,00zł (wartość bilansowa 336 811,30zł),
  - BPS Rynku Nieruchomości FIZAN w kwocie 1 071 328,05zł (wartość bilansowa 1 061 727,33zł),
  - BPS 4 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (BPS 4 NSFIZ) serii „C” – 377 587,90zł, (wartość bilansowa 295 564,86zł), serii „D” – 12 849,85zł, (wartość bilansowa 10 058,49zł), w sumie 390 437,75zł (wartość bilansowa 305 623,35zł),

- d) dłużne papiery wartościowe emitentów państwowych wg wartości bilansowej:
- Bony pieniężne NBP – 18 596 937,20zł.
4. Bank stosował metody wyceny papierów kapitałowych zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz.U. z 2013r. poz. 330). Metody wyceny zostały opisane w obowiązującej w Banku regulacji „Polityka (zasady) rachunkowości Banku Spółdzielczego w Przasnyszu”.
  5. Bank nie posiadał ekspozycji z tytułu instrumentów będących przedmiotem obrotu giełdowego.

XVII. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym

1. Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitały, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych.
2. Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika z:
  - 1) *ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania* wynikającego z niedopasowania wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych. Ryzyko to wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, w szczególności odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnych zmian w strukturze przeszacowania pozycji w bilansie powodującym zmiany w wyniku finansowym Banku z tytułu odsetek,
  - 2) *ryzyka bazowego*, wynikającego z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP), w oparciu o które wyznaczone jest oprocentowanie produktów generujących przychody / koszty odsetkowe, w przypadku, gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
  - 3) *ryzyka opcji klienta*, wynikającego z opcji wpisanych w produkty bankowe, które mogą być zrealizowane przez klienta w następstwie zmian stóp procentowych, np.: prawo do wcześniejszej spłaty kredytu, prawo do wycofania depozytów wcześniej niż to wynika z umowy,
  - 4) *ryzyka krzywej dochodowości*, związanego ze zmianą relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu, odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania (w szczególności powyżej 1 roku), które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania.
3. Celem polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku.
4. Ryzyko stopy procentowej, na jakie narażony jest Bank wynika z prowadzenia działalności w ramach portfela bankowego (bank nie prowadzi portfela handlowego).
5. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się w Banku m. in. poprzez system limitów.

6. Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się w okresach miesięcznych.
7. Bank przeprowadza w okresach miesięcznych test warunków skrajnych w zakresie zmiany wyniku odsetkowego Banku spowodowaną zmianą stóp procentowych o +/- 200 punktów bazowych w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy. Zmiana odnoszona jest do funduszy własnych Banku. **Scenariusz** szokowej zmiany stóp procentowych o 200 pb. na dzień 31.12.2016r. wskazywał, iż skalkulowana zmiana wyniku odsetkowego w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy może wynieść:
  - dla wzrostu stóp procentowych +957,17 tys. zł,
  - dla spadku stóp procentowych -2 942,56 tys. zł.Relacja niekorzystnej zmiany wyniku odsetkowego do funduszy własnych Banku z dnia 31.12.2016r. wyniosła 23,61%.
8. Bank wykorzystuje wyniki testu warunków skrajnych w procesie szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego w Banku
9. W 2016 roku Bank nie angażował kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej.

XVIII. Ekspozycje na pokrycie sekurytyzacyjne

Na dzień 31.12.2016r. Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XIX. Polityka w zakresie wynagrodzeń

1. Polityka wynagrodzeń w zakresie pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka (w 2016r. obowiązywały w Banku „Ogólne zasady polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu”) przygotowana została przez Zarząd i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku.
2. Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń w 2016 roku jeden raz.
3. Za istotny wpływ na profil ryzyka Banku uznaje się możliwość podejmowania decyzji finansowych w kwocie przekraczającej 2 % funduszy własnych. W Banku istotne decyzje są podejmowane wyłącznie przez Zarząd. Dlatego też informacją dotyczącą polityki wynagrodzeń objęci zostali Członkowie Zarządu.
4. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komitetu d.s. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń .
5. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze składa się z wynagrodzenia:
  - a) stałego - wynagrodzenia zasadniczego wypłacanego w okresach miesięcznych,
  - b) zmiennego - premii przyznawanej i wypłacanej w okresach kwartalnych.
6. Podstawą wypłaty premia było zrealizowanie określonych kryteriów finansowych i niefinansowych.:
  - a. zysk netto Banku za dany kwartał osiągnął min 95 % wartości określonej w planie finansowym,
  - b. wskaźnik jakości kredytów nie przekroczył poziomu określonego w planie finansowym na dany rok,

Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Przasnyszu na dzień 31-12-2016r.

- c. w rejestrze skarg i wniosków nie odnotowano wpisów świadczących o wzroście ryzyka reputacji Bank.
7. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013r. wyniósł 1,28%
8. Bank nie stosuje polityki odraczania płatności oraz wynagradzania w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
9. W 2016r. Zarząd Banku działał w 3 osobowym składzie.
10. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności przedstawia poniższa tabela:

Członkowie Zarządu (tys. zł)	
Działalność operacyjna	199,90
Zarządzanie bankiem	155,40

11. Zagregowane informacje na temat wynagrodzeń przedstawia poniższa tabela:

Wynagrodzenie Członków Zarządu	Liczba osób	Stale składniki wynagrodzeń (tys. zł)	Zmienne składniki wynagrodzeń (tys. zł)
Wynagrodzenia – Członków Zarządu	3	350,80	4,50
Wynagrodzenie z odroczoną wypłatą	-	0,00	0,00
Wynagrodzenie związane z przyjęciem do pracy	-	0,00	0,00
Wartość płatności związana z odprawą emerytalną	-	0,00	0,00

12. W roku 2016 żaden z Członków Zarządu nie otrzymał wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln EUR.

XX. Dźwignia finansowa

1. Bank Spółdzielczy w Przasnyszu wyznacza wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR.
2. Wskaźnik dźwigni – „dźwignia finansowa” oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

3. Wskaźnik dźwigni Bank oblicza jako miarę kapitału Tier I Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku a jego wartość wyrażana jest w procentach.
4. Wskaźnik dźwigni Bank oblicza jako średnią arytmetyczną miesięcznych wskaźników dźwigni w ciągu kwartału.
5. Proces zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej reguluje „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu”.

Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu na dzień 31.12.2016r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie		Wskaźnik dźwigni na dzień 31.12.2016r.
W pełni wprowadzona definicja	Fundusze Tier I skorygowane o wartości niematerialne i prawne, przekroczenie 10% Tier I przez zaangażowanie kapitałowe w sektor finansowy w tys. zł / Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnych zobowiązań pozabilansowych – udzielonych w tys. zł	12 417/ 144 757
		8,58
Definicja przejściowa	Fundusze Tier I w tys. zł/ Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych (udzielonych) w tys. zł	12 484/ 144 757
		8,62

XXI. Stosowanie metody IRB w odniesienia do ryzyka kredytowego

Na dzień 31 grudnia 2016r. Bank nie stosował wewnętrznych ratingów w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XXII. Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.
2. W Banku obowiązują następujące regulacje dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi:
  - a) „Instrukcji prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu”,
  - b) „Instrukcja monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu”.
3. Bank może stosować następujące techniki redukcji ryzyka kredytowego:
  - pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (tekst jednolity: Dz.U. z dnia 8 grudnia 2015r., poz. 2066).

Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Przasnyszu na dzień 31-12-2016r.

4. Zasady stosowania pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zostały określone w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu”.
5. Bank z przedstawionych wyżej technik redukcji ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2016r. nie korzystał.
6. Zgodnie z zapisami Polityki kredytowej przyjmowane przez Bank zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli.
7. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.
8. Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:
  - skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
  - pomniejszenia podstaw tworzenia rezerw celowych,
  - przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.
9. Podstawowe zabezpieczenia stosowane w Banku w 2016r. to:
  - a) weksel in blanco,
  - b) poręczenie wg prawa wekslowego,
  - c) przelew (cesja wierzytelności),
  - d) zastaw rejestrowy,
  - e) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
  - f) hipoteka,
  - g) pełnomocnictwo do rachunku bankowego.
10. Bank nie dokonywał transakcji na instrumentach pochodnych.
11. Bank badał koncentrację ryzyka kredytowego w odniesieniu do rodzajów stosowanych zabezpieczeń.

XXIII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2016r. Bank nie stosował zaawansowanych metod w pomiarze ryzyka operacyjnego.

XXIV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Na dzień 31 grudnia 2016r. Bank nie stosował wewnętrznych modeli w pomiarze ryzyka rynkowego.

XXV. OŚWIADCZENIE

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd Banku Spółdzielczego w Przasnyszu niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji podlegającej ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Przasnyszu”, są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem jak i systemu kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności.

System zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia się jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa Bankowego i Uchwał Nadzorczych a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.

Podstawowe wskaźniki finansowe Banku stan na dzień 31.12.2016r.

Wskaźnik	Poziom wskaźnika (%)
1. ROA	0,47%
2. ROE	5,31%
3. Marża odsetkowa	3,12%
4. Koszty/przychody	81,66%
5. Kredyty/ depozyty	76,16%
6. Wskaźnik jakości kredytów	0,49%
7. Współczynnik kapitału Tier I	14,86%
8. Współczynnik miar nadzorczych:	
a) M1	0,32
b) M2	2,99

Podpisy wszystkich członków Zarządu

23.V. 2017r.   **Mariusz Kroszkiewicz** .....
Prezes Zarządu

23.V. 2017r.   **Marek Gierach** .....
Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

23.V. 2017r   **Magdalena Jeznach** .....
Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych

Zestawienie procedur regulujących proces zarządzania ryzykiem:

- Strategia rozwoju Banku Spółdzielczego w Przasnyszu na lata 2016-2020 ,
- Regulamin organizacyjny Banku Spółdzielczego w Przasnyszu,
- Regulamin kontroli wewnętrznej i audytu w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Polityka kredytowa w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Polityka zarządzania ryzykiem walutowym,
- Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Polityka zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Polityka kapitałowa Banku Spółdzielczego w Przasnyszu,
- Polityka handlowa – plan działań marketingowych Banku Spółdzielczego w Przasnyszu,
- Polityka bezpieczeństwa informacji Banku Spółdzielczego w Przasnyszu,
- Instrukcja sporządzania i monitorowania planu ekonomiczno-finansowego w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcja zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcja monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka płynności w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcja pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcja zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcja zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu
- Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu
- Instrukcja sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu,
- Instrukcja „Zasady dokonywania inwestycji w finansowe instrumenty dłużne”,
- Instrukcja zarządzania ryzykiem inwestycji w instrumenty finansowe w Banku Spółdzielczym w Przasnyszu.

Schemat procesu zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową w Banku w 2016r.

